

NE TIK MEDŽIOJAME, BET IR MOKOMĖS

Keturi klausimai medžioklės žinovui Gyčiui ANDRIUŠKEVIČIUI.

- Kuo skiriasi šių metų žvėrių apskaita lyginant su praėjusiuju?

- Bendras žvėrių skaičius padidėjęs. Tik kiškių padėtis labai kritiška. Atliekant apskaitą rasta (skliausteliuose palyginta su praėjusiais metais): šernų 797 (+124), briedžių 288 (+50), elnių 364 (+36), lapių 547 (+71), stirnų 1474 (+351), vilkų 25 (-5), kiškių 217 (-601) ir bebraviečių 223 (+20).

- Ar pasitaikė medžiotojų etikos ir me-

džioklės taisyklių pažeidimų?

- Praėję metai buvo tikrai sėkmingi. Jokių didesnių nusizengimų medžiotojų šeimoje nepasitaikė.

- Kokie klubai ar būreliai pavyzdgingiausiai tvarkosi savo plotuose?

- Tenka džiaugtis "Sartų", Juodupės ir Pandėlio klubais bei Vyžuonų medžioklės būreliu, kurie ne tik gerai medžioja, bet ir rūpinasi žvėrelių globa. Daugelis medžiotojų rūpinasi ir savo kvalifikacija. Per šim-

tą jų jau išlaikė medžiotojų - selekcininkų kurso egzaminus.

- Ką norėtumėte priminti medžiotojams?

- Praėjusiais metais mūsų draugiją kritikavo, kad mažai pristatėme apžiūrai medžioklės trofėjų. Norėčiau priminti, kad visi medžiotojai nedelsdami turi pateikti sumedžiotų žvėrių ragus bei vilkų kaukoles į Medžiotojų ir žvejų draugijos rajono skyrių būsimai trofėjų apžiūrai. Taip pat norėčiau priminti, kad medžiotojo bilieto pratęsimas šiuo metu kainuoja 22 Lt.

Kalbėjosi Pranas Paršonis

JUODOSIOS DĖMĖS PAPIEVIUOSE

Pavasario saulutės įkaitintame papievyje pabudo žiogelis ir ėmė lyginti savo sparnelius. Pralėks dienele, kita, išdžius tas nesudėtingas muzikos instrumentas ir nuskambės nuostabi melodija. Kokia pieva be žiogelių muzikos ar kamanių žvimbesio? Tą žino kiekvienas, nors truputį nerimaujantis dėl mūsų žemės maitintojos, dėl Žemynos, Žemynėlės...

Į papievį atšlitiniavo žmogus... Geras žmogus yra visada laukiamas, nes nieko blogo nepadaręs jį supančiai aplinkai, nenuskriaus mažųjų savo brolelių. Bet būna ir piktų, be-

širdžių, kaip kad šis, bjauras skysčio prisigėręs. Čirkstelėjo degtukas ir liepsnos liežuveliai nubėgo pernykštės žolės stagarėliais. Taip ir neteko žiogeliui sugroti nuostabiosios melodijos. Juodoji dėmė papievyje plėtėsi, o pragaištingoji liepsna glemžė šimtus ir tūkstančius mažųjų būtybių. Neišliko ir mažas ažuolėlis, prieš porą metų išdygęs iš kėkšto pamastos gylutės. Liko tik liaunas, apanglėjęs stagarėlis, be jokių gyvybės žymių.

Netoliese žaliavo kuplus pušynėlis. Laimė, kad vėjas pūtė nuo jo, nes ugnis būtų

nusiaubusi ir šį gojelį. Tačiau žmogus į tai nekreipė jokio dėmesio. Pastovėjo, pašlitiniavo papieviu, užsirūkė ir nuklampojo į netoliese juoduojančią sodybą.

Kaip gaila, kad vis dar gyvas įprotis deginti pernykščią žolę. Daugelis dar tebetiki, kad po išdeginimo žolė geriau auganti, nors tai netiesa... Tokie deginimai padaro milžiniškus nuostolius gamtai, sunaikinami naudingi mikroorganizmai, kartais sukeliami net miškų ar sodybų gaisrai. Juodosios dėmės papieviuose kasmet liudija apie žmonių egoizmą ir beširdiškumą.

Pranas Paršonis

O PADEGĖJAI VIS DAR NERIMSTA...

Kovo 26-ąją, apie 19 val. troškūs dūmai apgaubė Kamajų miestelį. Aplinkos apsaugos pareigūnai netrukus surado ir kaltininką, deginantį praėjusių metų šiaudų stirtas. Sulaikytas nusikaltimo vietoje Kestas Žindu-

lis savo pasiaiškinime raštu nurodė ir šio sumanymo įkvėpėją, liepusį uždegti minėtas stirtas. Keista, bet juo buvo pats bendrovės vadovas V. Vilys. Jis tikrai negalėjo nežinoti apie Vyriausybės nutarimą uždrausti deginti

laukuose bet kokią žolę, tarp jų ir šiaudus. Deja, nežinojimas nuo bausmės negelbsti - bauda pareigūnai siekia net 500 Lt.

Labiausiai gaila dėl to, kad bendrovės vadovas, užuot sudraudęs, pats pastūmėjo Kestą Žindulį į nusikaltimą...

Apolinaras Žalvarnis

PURIENOMS PRAŽYDUS...

Vargu ar kuriam nors iš mūsų norėjosi džiaugtis pirmuoju šių metų pavasario mėnesiu. Lietų keitė šlapdriba ar pūga, ir tik po Saulėgrįžos oras tapo malonesnis, pavasariškas, bet dar ne toks, kokio norėtumėsi. Kaip niekada anksti, dar vasario antroje pusėje, per didįjį atolaidį pražydo snieguolės, o kovo pabaigoje miškas pasipuošė ir žalčialankio žiedeliais. Gražūs žalčialankio žiedai, bet labai pikti. Tad geriau nelieskime jų...

... Balandis žaliai padabino upelių krantus. Sujunda, sukrykščia antelių poros ir ima ieškoti vietų lizdams. Pavasaris vis giliau ir giliau skverbiasi į gamtos namus, kol visiškai ima viešpatauti...

Antrasis pavasario mėnuo - balandis. Žinoma, ne tas, įprastai burkuojantis prie sodybų, o jo protėvis, kuris budina Lietuvos girias dar nuo pagoniškojo žalčio gadinės. Pirmosiomis šio mėnesio dienomis į tėvynę su-

grįžta laukiniai balandžiai - keršuliai. Lietuvoje peri ir jų giminaičiai gražuoliai uldukai. Ažuolų giraitėse, kurių, deja, labai nedaug likę, taip pat senų klevų bei vinkšnų prieglobstyje dar glaudžiasi ir karveliai purplėliai, savo balsais pamėgdžijantys pievų vabalo kurklių kurkimą.

Balandis - purienų mėnuo. Aukštaitijoje, purienoms pražydu, mergaitės žvalgydavosi į pavasario dangų, ieškodamos savo mylimų žvaigždelių - gėlelių. Buvo manoma, kad pinavijos, radastos, našlaitės, batukai, Marijos auskarėliai bei lelijos gražiausiai

pražystančios, kai virš galvos ir darželio spindį apskritas septynių žvaigždžių žvaigždynas, su besikeičiančiu žvaigždžių ryšku mu ir plazdančia paslaptinga šviesa. Senovės lietuviai jį vadino Darželiu...

Balandis - ne tik gėlių, bet ir linksmo juoko, verbų, šv. Velykų, varpų, šventojo vandens bei šventosios ugnies mėnuo. Skinamos gluosnių ("kačiukų") ir ėglių (kadagių) Verbos puokštės. Bažnyčių šventoriuose švenčinamas tyriausių šaltinių vanduo, o šventoji ugnis užkuriama į laužą įmetant seno nuvirtusio kryžiaus gabalėlį, skiedrą nuo koplytėlės stogo ar šventoriuje augančio ažuolo sausą šakelę...

"Kaip žydinčių aguonų ežios, margu- liuoja moteriškosios įvairių įvairiausių dažų skepetaitėmis ir raiščiais. Pilkuoja vyriškųjų būriai trumpomis sermėgėlėmis", - tokį Aukštaitijos kaimą šv. Velykų rytą jaunystėje regėjo mūsų literatūros pragiedrulis - Vaižgantas...

Pranas Paršonis

Mielosios!

Su Jumis sveikinas naujo "Pra-giedrulio" puslapio moterims rengėjos.

Tiesiog panorame kas antrame mūsų leidinio numeryje nuoširdžiai pasikalbėti su Jumis, mielos rokiškietės. Apie ką? Tiesiog apie mus - moteris, merginas.

BŪKIM GRAŽESNĖS

Pavasarij veidas baltesnis nei rudenį ar vasarą. Labai puiku, jei žinote savo spalvinį tipą – pavasario, vasaros, rudens ar žiemos. Makiažui tai turi labai daug reikšmės, taip pat kaip ir drabužių spalvos.

Pagrindinė grimo ypatybė – jo natūralumas ir idealiai graži oda. Grimuokite tik labai švarią odą. Jokių būdų nesistenkite šviesiai odai suteikti rusvą atspalvį. Grimas turi atitikti odos spalvą. Labai svarbus makiažo principas – pabrėžti arba lūpas, arba akis, neakcentuojant abiejų iš karto. Nepritepkite storu sluoksniu šešėlių akims, dienos šviesoje jie atrodys negražiai. Šešėlių atspalviai turi laipsniškai pereiti nuo šviesesnių iki tamsesnių, nuo blakstienų iki antakių. Antakiai truputį padažomi natūralia spalva, šiek tiek galima pakoreguoti jų plotį ar formą. Lūpos gražiai atrodys, jei pirma padažysite jas kontūrinio pieštuku, o tik paskui lūpų dažais.

Prieš makiažą oda švariai nuvaloma pieneliu, po to losjonu. Jeigu reikia, veido oda pamaitinama (kremu arba kauke), tepamas specialus kremas prieš makiažo darymą, labai lygiai užtepamas kremas-pudra ant veido ir kaklo, pagal odos spalvą parenkama sausa pudra, tepami akių šešėliai, koreguojama antakių forma, dedama ružo, dažomos lūpos.

Pagal žurnalą "Ji".

Ar jau ruošiatės šv. Velykoms?

Pavasaris jau už langų, nuotaika kaskart vis geresnė, džiugesnė – vadinasi, greitai Velykos!

Šventinis stalas nuo seno dengiamas dar Velykų išvakarėse, puošiamas sudugusiais miežiais ar avižomis, gluosnių "kačiukais" ar pražydytos vyšnios šakelėmis.

Velykų stalas dengiamas vienspalve staltiese – ypač tinka balta lininė. Stalo viduryje dedami margučiai. Tai svarbiausias šv. Velykų stalo akcentas, todėl pasistenkite, kad jie išsiskirtų iš kitų valgių. Dera juos "sutupdyti" į Velykų medį – kiaušinyną. Tai galėtų būti medžio šaka, parsivežta iš sodo. Kiaušinius galima sudėti ir į molinį dubenėlį, pintą krepšelį, įvairias lėkštes, išklotas servetėlėmis. Indai su kiaušiniiais puošiami rūtų ar bruknių šakelėmis, želmanimis.

Stalo viduryje taip pat dedamas šakotis arba puošni aukšta velykinė boba (keksas). Patiekalai gana įvairūs: vyniotiniai, keptas kumpis, antis, višta, veršienos ar jautienos kepsniai, įdaryta kiaulės galva, įvairiai kepti paršiukai. Visi valgiai ant velykinio stalo dedami nepjaustyti. Pietums galima patiekti karštų valgių. Nuo seno įprasta virti raugintų kopūstų sriubą su kiaušiena arba sultinį su mėsos priedais, kepamas bulvių plokštainis, vėdarai. Valgių būna gausu.

Sugrįžus iš bažnyčios valgomi šventiniai pusryčiai. Pradedama nuo pašventintų margučių. Kai kuriose šeimose šeimnininkė pirmoji nulupa kiaušinį ir supjausčiusi padalina visiems, kad tarp namiškių būtų taika, meilė. Mušami kiaušiniai, ieškoma stipriausio. Vėliau valgomi vėdarai, dešros, pyragai.

Linksmų ir laimingų šv. Velykų, sotaus stalo!

VALGIAI VELYKŲ STALUI

VIRTAS RŪKYTAS KUMPIŠ

Kumpis, 1 stiklinė paruoštų krienių, 3 l obuolių sulčių, žalumynų.

Kumpį pamerkite šaltame vandenyje ir laikykite parą. Ant puodo dugno padėkite pora 4 - 5 cm pločio medinių juostelių. Supilkite obuolių sultis, užvirinkite ir įdėkite kumpį. Virkite apie 2 - 3 val. Išimkite ir ataušinkite obuolių sultyse. Išimkite ir dėkite į pailgą pusdubenį, puoškite žalumynais. Valgykite su krienu.

VERŠIENOS VYNIOTINIAI

500 g veršienos be kaulo, 2 kiaušiniai, 60 g džiovintų, druskos, pipirų.

Įdarui: 200 g veršienos be kaulo, kiaušinis, 30 g razinų, petražolių lapelių, česnako, druskos, maltų pipirų.

Mėsą supjaustyti skersai raumenų į penkis gabaliukus, pamušti, pabarstyti druska, pipirais.

Įdarui veršieną sumalti, įmušti kiaušinių, sudėti nuplautos ir nusaustos razinas, susmulkintus petražolių lapelius, smulkiai sukapotą česnaką, druską, pipirų. Visą gerai išmaišyti ir išdėlioti ant mėsos. Kiekvieną gabaliuką suvynioti, pavilgyti išplaktuose kiaušiniuose, apvolioti džiovintuose. Kepti įkaitintuose riebaluose.

Iškepti vyniotiniai tiekiami su keptomis bulvėmis, šviežiais ar marinuotais po-

midorais, citrinos griežinėliais.

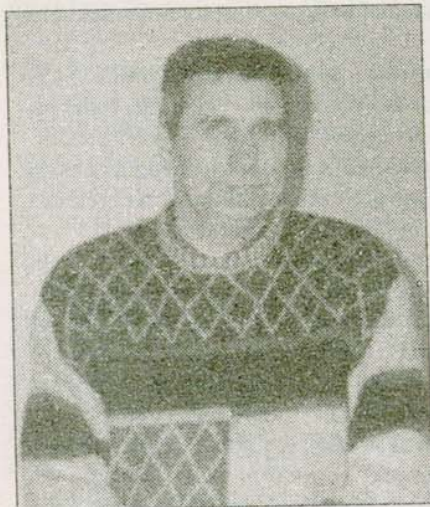
PILIKYTA VELYKINĖ "BOBA" (KEKSAS)

2 stiklinės pieno, 6 stiklinės miltų, 100 g mielių, 14 kiaušinių tryniai, 1 stiklinė cukraus, 1 stiklinė lydyto sviesto, 0,5 arbat. šaukšt. druskos, vanilės, 1 stiklinė razinų.

Miltai persijojami, 2 stiklinės miltų užplikamos 2 stiklinėmis virinto pieno ir gerai išplakama. Į ataušusią masę supilamos su trupučiu cukraus ištrintos mielės. Dar kartą gerai išplakame, pastatome šiltai, kad pakiltų. Į pakilusią masę supilami iki baltumo su cukrumi ištrinti tryniai, įsijojamos 3 stiklinės miltų, supilamas išlydytas ir pravėsintas sviestas. Viskas gerai išplakama. Jei tešla atrodo per skysta, įsijojama dar 1 stiklinė miltų. Vėl išplakus, kildinama. Pakilusi tešla dar kartą gerai išplakama, į ją sudedamos nuplautos ir miltuose pavoliotos razinos. Tešla supilama į aukštais kraštais formą, išteptą riebalais ir pabarstytą džiovintais. Į formą tešlos pilama trečdalis jos turio, kad iškilusi kepdama nebėgtų per kraštus. Forma su tešla vėl pastatoma šiltai, kad dar kartą pakiltų, kepama vidutinio karštumo orkaitėje 1 val. 20 min.

Iš krosnies išimta "boba" atvėsinama ir tik tada išimama iš formos. Puošiama glajumi arba apsijojama cukraus pudra.

ŠALIES ČEMPIONATE - DEŠIMTI

Treneris V. Makutėnas.

Paskutiniąsias Lietuvos vyrų krepšinio B lygos čempionato rungtynes "Rokiškio sūrio" penketukas Radviliškyje žaidė su vietos "Vėzge". Nors pirmąjį kėlinį mūsiškiai laimėjo 42:37, tačiau finalinis teisė-

jo švilpukas užfiksavo aikštelės šeimininkų pergalę 72:64.

Po čempionato pakalbinome komandos trenerį Valdemarą Makutėną.

- Komanda užėmė dešimtąją vietą. Ar ji tenkina?

- Tiek treneris, tiek sportininkai, žinoma, visada nori kuo geresnių rezultatų. Galėjome būti septinti ar aštunti, tačiau kurį laiką dėl įvairių priežasčių negalėjo žaisti komandos lyderiai G. Kravčenka bei S. Mikulėnas. Silpnokai kovojom išvykose.

- Čempionatas baigėsi, bet krepšininkams ilsėtis turbūt nėra kada?

- Žaidėjai pabiro po Rokiškio kolektyvų komandas (jų 13) ir dalyvauja rajono pirmenybėse. Jos baigsis balandį. Po to esam sumanę dar vienerias varžybas. Tiesa, jos kol kas tik svajonėse.

ULJANAVOJE - MOTOKROSAS

Balandžio 4 d. 12 val. Uljanavos trasoje sugaus motociklų varikliai. Čia įvyks motokroso varžybos, kurias rengia automobilių ir motociklų sporto klubas "Viesulas".

Rokiškėnas Romas Kišūnas ką tik grįžo iš Latvijos, kur Kegumo tra-

soje vyko Baltijos šalių motokroso varžybos. Motociklų su priekabomis, kurių tūris 1000 cm³, klasėje Romas startavo kartu su latviu Ulđžu Vavere, iškovojo antrąją vietą. Galbūt sėkmė jį lydės ir Uljanavos trasoje?

APSKRIČIŲ NAGALĖTOJAI - ROKIŠKYJE

Vilniaus, Panevėžio, Alytaus, Utenos ir Marijampolės apskričių geriausios merginų bei vaikų komandos balandžio 4-5 dienomis susirinks Rokiškyje. Čia vyks Lietuvos moksleivių IV krepšinio varžybos draudimo bendrovės "Preventa"

taurei laimėti 3-asis etapas. Varžybų atidarymas - šeštadienį 12 val. Sekmadienį pirmosios varžybos - 20 val. Panevėžio apskrities garbę gins Rokiškio "Romuvos" merginos ir J. Tumo - Vaižganto mokyklos vaikinai.

MERGINOS VĖL FINALE

Sėkmingai šalies jaunučių merginų aukščiausios lygos pirmenybėse rungtyniauja Rokiškio sporto mokyklos auklėtinės. Pirmojo etapo pabaigtuvėse jos įveikė Vilniaus ir Ukmergės komandas. Iš 7 žaistų rungtynių Gintaro Kravčenkos vadovaujamos krepšininkės iškovojo 5 pergalės.

Gegužės 1-3 dienomis Rokiškyje mūsų merginos, kartu su Vilniaus, Kauno ir Šiaulių krepšininkėmis, kovos dėl medalių. Priminsime, kad pernai rokiškietės buvo trečios.

MEDALIAI IŠ VENGRIJOS

Vengrijos sostinėje Budapešte pasibaigė pasaulinio ledo ritulio C grupės čempionatas, kuriame dalyvavo ir Lietuvos rinktinė. Mūsų šalies garbę gynė rokiškėnai Martynas Šlikas bei Saulius Limantas. Abu į namus grįžo su bronzos medaliais, mat Lietuvos ledo ritulininkai iškovojo trečiąją vietą.

S. Limantas pernai taip pat dalyvavo analogiškame čempionate, o M. Šlikas pasaulio jaunimo D grupės pirmenybėse buvo iškovojęs sidabro medalį.

"OLIMPAS" - APIE ROKIŠKĖNUS

Lietuvos kūno kultūros mokytojų asociacija gruodžio mėnesį pradėjo leisti laikraštį "Olimpas". Antrąjį jo numerį parengė rokiškėnai. Laikraštyje pasakojama apie mūsų rajono sporto organizatorius, sportininkų pergalės ir problemas.

Puslapį parengė
Vygasdas Pranskūnas

NEBŪK KVAILAS

PPP, išstudijavęs viso pasaulio išmintį, pataria:

- jeigu nenori būti pėsčias –
- kiekvieną dieną pagirk tris žmones;
- nepamiršk kitų žmonių gimtadienių;
- atleisk sau ir kitiems;
- paprašyk pakelti užmokestį, jeigu jau tiesi esąs to vertas;
- elkis su visais taip, kaip norėtum, kad su tavimi elgtųsi;
- neišduok paslapčių;
- nustok kaltinęs kitus;
- pripažink savo klaidas;
- rodyk savo išmonę juokaudamas, o ne įžeisdamas;
- atsargiai rinkis gyvenimo draugą (ę). Nuo šio pasirinkimo 90 procentų priklausys tavo laimė arba ne;
- šypsokis. Šypsena nieko nekainuoja, bet daug perka;
- paaukok metus Biblijai ir perskaityk ją nuo pirmo iki paskutinio puslapio;
- po paprastais drabužiais dėvėk gražius apatinius;
- siek meistriškumo, bet ne tobulybės;
- melksi ne daiktų, o išminties ir draugų;
- nešvaistik laiką atsakinėdamas savo kritikams;
- žmogų vertink pagal jo širdies gerumą, o ne pagal banko sąskaitos didumą;
- girk viešai, kritikuok asmeniškai;
- nebijok pralaimėti mūši, kad laimėtum karą;
- būk atsargus, skolindamas pinigus draugams;
- kalbėdamas su spauda, atmink, kad jos žodis yra paskutinis.

HUSGVARNŲ IR VARNŲ PAVASARIS

"Pragiedrulių" - 7-ajame numeryje dėl artėjančios balandžio pirmosios ir šiaip dėl pavasariško svaigulio atsirado keli netikslumai, kuriuos, PPP nuomone, verta patikslinti, nes tūlas rokiškietis ims ir tikrai pagalvos, kad Rokiškis paskelbtas laisvąja ekonomine zona, ar kad padėvėtuose rūbuose galima surasti frau Helgos Vagner testamentą.

Nieko panašaus nenutiko.

Gerbiamas ir visiems gerai žinomas aktorius dar netapo grafu Valteriu fon Pšezdzekiū, o belgų konsorciūmas "Trans chik Baltic" neribotam laikui atidėjo savo investicijas į Rokiškio pramonę. Tad ramiai miegokime ir sapnuokime, jog aukso amžius dar ateityje. PPP dar nežino kada, bet iki kitų metų "aprilio" sužinos ir paskelbs.

Išsimiegoję ir išgėrę puodelį "Jacobs", pasiimkime Antano Baranausko "Anykščių šilę" ir pasiskaitykime:

Vyručiai, ginkitės nuo bado!

Palaiminta toji ranka, kur "husgvarną" išrado.

Genialūs poetai tie, kurie žvelgia bent 100 metų į priekį. Argi neaktualios šios dvi A. Baranausko eilutės ir šiandien? Labai. Nepatingėkite ateiti iki Nepriklausomybės aikš-

tės ir pamatysite, kaip darniai čia burzgia "husgvarnos" ir visokie kitokie kirviai. Tarsi į Lietuvą, kaip ir prieš pusantro šimto metų, būtų atėjęs badmetis.

"Husgvarnos" ilgai birbs. Prie rajono savivaldybės bildingo jau gal 20 metų auga ke-liolika eglė, labai panašių į maskviško krem-liaus spygliuočius. Matyt, anų laikų stagna-toriai buvo užsimoję net ir savo šėfų reziden-ciją pamėgdžioti.

Eglutės, tiesa, gražios, bet, vardan švarios ateities, jas reikėtų nukirsti. Ir tebūna palai-minta toji ranka, kuri "husgvarną" išrado! Pa-ties bildingo nereikėtų sugriauti, nes kur gi dėsis valdininkai. Tik ne pro šalį būtų jį pa-šventinti, prieš tai, žinoma, atidarius visus langus. Kodėl? Ogi todėl, kad tie praeities raguotieji, dar tebetūnantys valdininkų stal-čiuose ir smegeninėse, sprukdami lauk, lan-gų neišmaltų. Nors ir pavasaris, bet orų dar bus visokių - sušals valdininkai, sloguos. O juk nieko nėra piktesnio už sušalusį ir slo-guojantį valdininką...

PPP dar kartą kompetentingai konstatuo-ja, kad Rokiškyje jau pavasaris. Burkuoja ba-landžiai, birbia "husgvarnos", kranksi varnos.

Su pavasariu, malonūs skaitytojai!

GABROVO GUDRYBĖS

Užrašytos viešint Gabrove

[VERTINIMAS

Kai statė paminklą Gabrovo įkūrėjui kal-viui Račo, autoriai pasiūlė jam vietą Jan-tros upės viduryje.

- Puiku, šaunuoliai! - pritarė patenkinti gabroviečiai. - Vandenyje pastatys - žemės sutaupys!

PARTYJE

- Kiek kainuoja bilietas į vonią?
- Du levi.
- Štai jums vienas levas, pripilkite vonią iki pusės.

SAVOS BULVĖS

Gabrovietis vaišina savo svečių bulvėmis ir sako:

- Vaišinkitės, nesivaržykite! Pats auginau.
- Bet jūs neturite daržo!
- Aš pirkau vietą kapinėse, bet ji man dar nereikalinga, todėl ir auginu ten bulves.

NE PAGAL KIŠENĄ

- Tu turi tris namus, o nuomoji butą!
- Buto mokestis mano namuose - ne mano kišenei.

JIS VAIŠINA

Trys bičiuliai užėjo į restoraną. Du nuė-jo nusiplauti rankas. Tuo metu trečias, ki-lęs iš Gabrovo, pasiėmė meniu ir užbraukė visus brangius valgius.

- Mokėti tai teks man, - paaiškino jis res-torano valdytojui.

GYDYTOJO PATARIMAS

Kad gautų nemokamą konsultaciją, gab-rovietis paklausė sutiktą gydytoją:

- Daktare, ką tu darai, kai susergi sloga?
- Čiaudau, - atsakė gydytojas.

Jis taip pat buvo vietinis gabrovietis.

TARP GABROVIEČIŲ

- Kur tavo vestuvinis žiedas?
- Šią savaitę jį nešioja mano žmona.

Užrašė Antanas Paškevičius

Rokiškio PRAGIEDRULIAI

Mūsų adresas:
Nepriklausomybės a. 22
4820 Rokiškis

Redaktorius
Stanislovas Varneckas
Tel. 5 15 32

Leidžia UAB "Rokiškio pragied-ruliai"
Už skelbimų turinį redakcija neat-sako.

Renka, maketuoja, spausdina "Ro-kiškio pragiedrulių" leidybos centras.
2,5 spaudos lanko. Indeksas 424.
Savaitraštis išeina penktadieniais.
Tiražas 3000 egz.

BANKAI MIRŠTA NUO FINANSINIŲ LIGŲ

Dabar žmonės prie visko pripratę, tačiau daugeliui tai vis dėlto buvo netikėta: užsidaro dar vienas bankas. Šį kartą Lietuvos valstybinis komercinis. Tai bene svarbiausias įvykis po Lietuvos akcinio inovacinio banko griūties 1996 metais, po "Sekundės", "Apus" bankų uždarymo, Kauno holdingo kompanijos žlugimo... Bankrotų sąrašą galima ilgokai tęsti. Tačiau Lietuvos valstybinis komercinis bankas "numirė" tyliai, nesukėlęs nei piketų, nei mitingų. Kaip tai įvyko ir kodėl tai įvyko?

Šį kartą "Pragiedruliai" kalbina buvusio Lietuvos valstybinio komercinio banko Rokiškio skyriaus valdytoją Aldoną ŠNIOKIENĘ.

- Ar Jums, banko valdytojai, tai buvo netikėta?

- Nuo 1996 metų mūsų bankas jau nebeteikia paskolų, tad man buvo aišku, jog kažkas turi įvykti. Kaip bus sprendžiamos Lietuvos valstybinio komercinio banko problemos, nei aš, nei mano bendradarbiai Rokiškyje nežinojo. Visos mūsų banko akcijos priklausė valstybei, tad sprendimą apie jo likimą galėjo priimti tik Lietuvos Vyriausybė. Tai ir buvo padaryta kovo 26 d. Visas Lietuvos valstybinio komercinio banko sąskaitas, indėlius nuspręsta perduoti Taupomajam, o blogas paskolas - Turto bankui. Žodžiu, viskas prasidėjo ir pasibaigė palyginti ramiai.

- O banko indėlininkai ar gali būti ramūs?

- Taip, nors dar pirmadienį, eidama į darbą, tikėjausi, kad prie banko durų pamatysiu išibangavusią indėlininkų minią, reikalaujančią pinigų. Tačiau dalykiški paaiškinimai per radiją, televiziją žmones jau buvo nuraminę. Jie žinojo, kad savo indėlius visada galės pasiimti Taupomajame banke. Jokių kliūčių nebus. Lietuvos valstybinis komercinis bankas ne žlugęs, o tik perduotas Taupomajam.

- Kokios vis dėlto Jūsų banko likvidavimo priežastys?

- Blogos paskolos. Taip mes vadiname juridinių ir fizinių asmenų skolas bankui, kurias atsiimti nebėra vilčių. Arba beveik nebėra. Iki 1994 metų egzistavo labai liberali kreditų teikimo tvarka. Dažnai pakakdavo tik laiduotojo patvirtinimo, nereikalaus-

jant griežtų kredito grąžinimo garantijų turtu. Aš neminėsiu skaičių - tai banko centrinės valdžios kompetencija -, bet galiu pasakyti, kad "probleminių paskolų" per banko darbo dešimtmetį susikaupe daug, jos taip prislėgė, jog buvome priversti iš viso sustabdyti kreditų teikimą. O tai reikšė, jog bankas turėjo būti likviduotas.

- Kaip per pastaruosius metus sekėsi Rokiškio skyriui, kuriam Jūs vadovaujate nuo pat jo įkūrimo - 1989 metų?

- 1997-uosius baigėme turėdami 0,5 milijono litų pelno. Tačiau skolininkų nestinga ir Rokiškyje. Daug metų didžiausias mūsų banko kreditų naudotojas buvo Juodupės "Nemuno" fabrikas, dabar akcinė bendrovė. Ji ir yra didžiausia skolininkė, mums turinti grąžinti apie 3,5 milijono litų. Dar negaliu teigti, kad "Nemuno" skolos beviltiškos. Laikraščiuose pasirodė žinučių, kad šios bendrovės akcininkai nenuleidžia rankų, ieško gamybos partnerių, užsienio užsakovų. Žodžiu, dar yra vilčių, kad juodupiečiai sėkmingai išsikaptys iš keblios finansinės situacijos.

- Į Jūsų banką jau buvo užsukęs Taupomojo banko Rokiškio skyriaus valdytojas Arvydas Dagys. Netrukus, matyt, jis perims Jūsų turtą. O gal su visais banko tarnautojais?

- Mūsų skyriuje dirbo 18 žmonių. Tikiuosi, kad kai kuriems iš jų bus pasiūlytas darbas. Tačiau dauguma, matyt, papildys bedarbių gretas. Gaila jų. Štai vien skyriaus apsaugoje dirbo

septyni jauni vyrai, iš kurių keturi turi aukštąjį išsilavinimą. Inžinieriai, pedagogai. Dar sunkiau bus moterims.

-Daugelis žmonių įsitikinę, kad bankininkai - turtingiausi žmonės Lietuvoje. Gal Jūsų bendradarbiai turi santaupų, kurios leis neblogai gyventi, kol susiras kitą darbą?

- Ta nuomonė klaidinga. Mano kolegų atlyginimai - 500 - 700 litų per mėnesį. Iš tokių sumų santaupų nesusikrausi.

- Jūs kalbėjote apie kitus. Kaip planuojate savo asmeninį gyvenimą?

- Mano dalia lengvesnė - eisiu aginti anūkų. Jau susisakaičiau, kiek turėčiau gauti pensijos.

Bankininkystėje dirbau 38 metus. Pradėjau Lietuvos valstybiniame banke. Tėn prabėgo 13 mano gražiausių metų. Vėliau beveik tris penkmečius dirbau Statybos banke, o nuo 1989-ųjų - Lietuvos valstybiniame komerciniame banke. Gaila, kad taip liūdnai tenka atsisveikinti.

- Tačiau prisiminimų turbūt bus ir šviesių?

- Beveik keturis dešimtmečius mačiau, kaip auga, gražėja Rokiškis ir, kaip bankininkė, dalyvavau tame procese. Teko tvarkyti Rokiškio psichiatrinės ligoninės, pramonės įmonių statybų finansavimą. Man žinomos visos anų metų problemos. Galėčiau ir memuarus parašyti.

- "Pragiedruliai" pasistengs jus išspausdinti. O dabar - dėkoju už pokalbį.

Kalbėjosi Stasys Varneckas

CENTRO FRAKCIJOS VIEŠNAGĖ

Rajone lankėsi Lietuvos Centro sąjungos parlamentinės frakcijos 10 narių grupė, vadovaujama Seimo pirmininko pavaduotojo Romualdo Ozolo.

Parlamentarai K. Glaveckas, E. Bičkauskas, A. Grumadas, J. Matekonienė ir kiti svečiai lankėsi Obeliuose, Panemunėlyje, Juodupėje, Žiobiškyje, Kriaunose, susitiko su rajono verslininkais, teisėtvarkos darbuotojais, medikais, žemdirbiais, pedagogais.

Tos pačios dienos vakare Savivaldybės salėje įvyko susitikimas su Rokiškio miesto visuomene.

Susirinkusieji Seimo narių teiravosi

apie žemės grąžinimą, pensijas, rinkimus, teisėtvarką, indėlių grąžinimą ir kt. Vėliau rokiškėnams buvo atsakyta ir į asmeninius klausimus, pažadėta juos operatyviai spręsti.

Rokiškėnai galbūt pirmą kartą išgirdo, kad Lietuvoje apie 300 tūkstančių žmonių yra teisti, 200 tūkstančių verčiasi automobilių prekyba. Kiekvienas Lietuvos pilietis užsieniui vidutiniškai yra skolingas 314 JAV dolerių.

Centristai taip pat siūlė neskubėti parduoti žemės, nes ji ateityje brangs.

"R. P." inform.

NAUJA DEGALINĖ

Trečiadienį Respublikos gatvėje (prie Autobusų stoties) atidaryta Lukoil degalinė.

Ją per tris mėnesius pastatė UAB "Skaldas". Visi darbai ir įrengimai kainavo 3,5 milijono litų.

Kaip papasakojo UAB "Lukoil servisas" Aukštaitijos departamento direktorius Steponas Kelbauskas, degalinėje sumontuota nauja švediška technologinė įranga, atitinkanti visus Europos standartus.

Degalinėje įrengta automobilių plovykla, teikiamos įvairios paslaugos. Yra parduotuvė, greitai bus galima pasivaikinti ir karštais užkandžiais.

Vytas Simaitis

DĖMESIO - 01

PIRŠTINIŲ NEBEREIKĖJO

Po tėvo mirties Vincentas Stočkus Obeliuose, Vytauto g. 36, liko gyventi vienas. Vėdęs nebuvo, todėl iš nuobolulio dažnokai į savo trobą pasikviesdavo draugų, išlenkdavo butelaitį, mėgdavo stipriai parūkyti. Bene paskutinioji Vincentą gyvą matė kaimynė Ona Kalpokienė. Ji sakė, jog kovo 20-osios vidurdienį Vincentas kalbėjėsis su seniūnu. Po to ji dar pastebėjusi vakare. Apie 5 - 6 val. ryto V. Stočkus eidavęs į ūkinį pastatą. Tačiau kovo 21-osios rytą Ona gretimame kieme pamatė ne kaimyną, bet ugniagesių automobilį.

Kaip tik tos dienos ankstyvą rytą pas brolių Vincentą susiruošė Paulina Pitrienė, gyvenanti Krapiškių kaime. Anot jos, broliui ji vežusi pirštines. Į Obelius ją pamentė sūnus Albertas, dirbantis Pasienio policijos departamente prie VRM. Atvykusiems vos pradarius duris, į akis tvokstelėjo dūmai. Pareigūnas nespėjė ir, perbėgęs virtuvę, suskubo prie kambario durų. Už jų degė grindys. Albertas Pitrenas tuoj pat paprašė kaimyną paskambinti ugniagesiams, stvėrė kibirą ir ėmė lieti vandenį ant ugnies. Tik vėliau pastebėjo pusiau iš lovos išvirtusį nebegyvą Vincentą...

Rūkalius, matyt, už-

migo su cigarete rankoje. Išdegė tik 30 kv. cm grindų. Jei ne sesuo, užsispyrusi taisyk nuvežti pirštines, galėjo supleskėti ir medinis namas.

"BALAGANAS" IŠLIKO

Kovo 22-osios pirmosiomis minutėmis Obeliuose pelenais galėjo pavirsti Stoties g. 57 namas - dviejų aukštų, medinis, kuriame gyvena net aštuonios šeimos. Gaisro kaltininkas - pirmojo aukšto gyventojas Rimantas Tumonis. Jo bute užsidegė prie dūmtraukio sumontuotos medinės konstrukcijos. Vietiniai šį namą vadina "balaganu", o Rimantą - keistuoliu architektu. Mat nei iš šio, nei iš to R. Tumonis sumanė gyventi lyg koks dvarponis - išvertė du kambarius skyrusią sieną ir nutarė vietoj įprastos krosnies sumūryti prašmatnų židinį. Tačiau

savamokslis architektas kažką padarė ne taip. Pakuroje ugnis plaukštėsi į šalis, dūmai niekaip nenorėjo virsti pro kamina... Laimė, suskubo ugniagesiai, ir "balaganas" išliko.

Rimanto kaimynai pasakojo, kad į šią vietą kaukdamas raudonos mašinos lekia ne pirmą kartą. Pasipiktinusių moterėlės prasarė, kad R. Tumonis ne kartą yra gydėsis ir Vilniaus, ir Rokiškio psichiatriinėse ligoninėse. Aišku, geria netgi su buvusią žmoną. Jei niekas jo nesusdrausmins, Obelių "balagano" gali ir nelikti.

NESUSTOK, TRAIKINY!

Pernykšte žolė ugnis bėga greičiau nei už traukinį. Bent jau taip mano ugniagesiai. O geležinkeliečiai, sukūrę laužus tarp Rokiškio ir Obelių, įsitikinę priešingai. Tačiau garvežio mašinistas, išvydęs tokį

vaizdėlį, traukinio, tikriausiai, nepristabdytų ir pro langelį neiškištų rankų pašildyti. Ko gero, dar labiau padidintų greitį, kad spėtų nupuškuoti kuo toliau, kol ugnis nepradėjo laižyti tepalais apvarvėjusių pabėgių.

Pavasariį didžiausias ugniagesių rūpestis - laiku suspėti į degančias pievas, ražienas, kad ugnis nešokteltų ant pastatų, nenuspragsėtų į miškus. Gyventojai vis dar nesupranta, kuo šitaip elgdamiesi rizikuojame.

Vygandas Pranskūnas
Autoriaus nuotrauka

Ugnies stulpas palci geležinkelį.

NAUJAS PIENO STANDARTAS

Nuo balandžio 1 d. šalyje įsigaliojo nauja pieno kokybės vertinimo sistema, atitinkanti griežtus Europos Sąjungos reikalavimus. Pienas bus vertinamas ne tik pagal riebumą, bet ir pagal baltymų kiekį. Griežtesni švarumo, rūgštingumo, bakteriologinio užterštumo reikalavimai. Pardavimo metu pieno temperatūra neturės būti aukštesnė negu 13 laipsnių. Pieno kokybę vertins ne perdirbėjai, kaip būdavo iki šiol, o nešališka, Kaune esanti centrinė laboratorija "Pieno tyrimai", atėityje - ir jos padaliniai apskrityse.

Karvutė - sklypininko maitintoja

Dabar užsienyje pieno fermos sparčiai stambėja. Vokietijos specialistų nuomone, 2000-aisiais metais turės bankrutuoti tos fermos, kuriose mažiau negu 20 karvių. Optimalus XXI amžiaus pradžios pienininkystės ūkis -50-60 karvių.

Lietuvoje kol kas visiškai kitokia padėtis. Iš viso laikoma 586 tūkst. melžiamų karvių, iš jų žemės ūkio bendrovės turi 86 tūkst., 200 tūkst. ūkininkų prižiūri apie 90 tūkst. karvių. O ketvirtis milijono sklypininkų, tie 2-3 hektarų savininkėliai, augina, melžia daugiau negu 400 tūkst. tančių juodmargių ir žaliųjų. Pienai šalyje buvo supirkti 1,4 milijono tonų pieno, iš jo apie 1 milijoną tonų pardavė sklypininkai.

Visų pirma, sklypininkai iki šiol buvo labiausiai skriaudžiami, apgaudinėjami. Jie, skirtingai negu ūkininkai, negauna paramos iš Kaimo rėmimo fondo. Visą sklypininkų pieną perdirbėjai superka kaip antrarūšį, t.y. blogiausios kokybės, pigiausią. Suvalkijos Saliamutei ar Žemaitijos Petreliui už litrą pieno mokama 5-6 centais mažiau negu už pirmarūšį ūkininkui, arba apie 15 centų mažiau negu už stambių fermų pieną, įvertinamą aukščiausiu rūšimi. Pieno perdirbėjai 80 proc. pieno superka antrarūšio. Tačiau įdomiausia tai, kad iš šio prastos kokybės pieno pagaminamas puikus sviestas ir ferment-

tiniai sūriai, kuriuos pačėpsdami valgo ir labai išrankūs Vakarų šalių gyventojai. Šia proga priminsime, kad šių metų pradžioje 11 mūsų šalies pieno perdirbimo įmonių gavo sertifikatus - teisę laisvai eksportuoti pieno produktus į Europos Sąjungą.

Neseniai nepriklausomi ekspertai patikrino ir nustatė, kad 50 proc. šalyje superkamo pieno yra pirmarūšis. **Vadinasi, aiškiai įrodyta, kad pieno perdirbėjai apgaudinėja sklypininkus, nustatinėdami žemesnę rūšį, moka mažesnę kainą, dėl to neteisėtai pelnosi.** Apskaičiuota, jeigu tas vadinamas antrarūšis būtų superkamas kaip pirmos rūšies pienas, sklypininkai per metus papildomai galėtų gauti 32 mln. Lt.

Nerimo gandai

Iki šiol buvo nenormali padėtis: pieno kokybę nustatinėdavo perdirbėjai, t.y. suinteresuotoji pusė. Sklypininkas,

smulkus pieno statytojas, praktiškai neturėjo svertų savo interesams apginti. Tiesa, galėjo rašyti skundus, reikalauti, kad atvyktų, patikrintų kokybės inspektoriai. Tačiau kol surasi teisybę, daug pieno nutekės. Perdirbėjai, sumąžindami pieno riebumą tik viena dešimtąja dalimi procento, visos šalies masėtu per metus be jokio vargo galėtų uždirbti apie 15 milijonų litų.

Suprantama, nauja, nešališka pie-

no kokybės vertinimo tvarka gerokai apkarpytų pieninių darbuotojų sparnelius, išseks neteisėto pasipelnymo galimybes. Todėl pienininkai ja nepatenkinti, išsikovojo, kad ji įsigaliojūt ne nuo sausio 1 d., kaip kad buvo galvota, bet trim mėnesiais vėliau. O šią žiemą kaimuose pradėjo sklaidyti gandai, kad dėl griežtų reikalavimų didelė pieno dalis išvis nebus superkama, kad pieno statytojai negalės viename tvarte kartu su karvėmis laikyti kiaulių, paukščių, nes tie įnamiai gali pabloginti pieno kokybę, užkrėsti jį nereikalingomis bakterijomis.

Praėjusią savaitę surengtoje spaudos konferencijoje Žemės ir miškų ūkio ministerijos, Valstybinės veterinarijos tarnybos bei laboratorijos "Pieno tyrimai" atstovai bandė tuos nuogastavimus išsklaidyti. **Pienas bus superkamas be apribojimų. Iki gegužės 1 d. bus mokama žiemos sezono supirkimo kaina, o prie naujų, griežtesnių reikalavimų, tarp jų ir karves laikyti atskirai nuo kitos gyvasties, bus pereinama palaipsniui.**

Taip pat buvo paaiškinta, kad **pieno sudėties tyrimai** (riebumas, baltymingumas) bus atliekami kiekvienam pieno tiekėjui nepriklausomai nuo parduodamo pieno kiekio. O **kokybės tyrimai** (bakterijų skaičius, pašalinės medžiagos, pieno skiedimas vandeniu ir t.t.) bus individualiai atliekami visiems tiekėjams, parduodantiems per metus daugiau kaip 10 tonų pieno. Paprastai tiek pieno parduoda žemdirbys, laikantis tris ar daugiau karvių.

Vieną dvi karves turintys žmonės, o tokių kaime dauguma, pieną kaip ir anksčiau pils į bendrą talpą, pieno kokybę bus nustatoma bendra visiems tiems statytojams. Bet jeigu kils skundų, mėginiai bus imami kiekvieno statytojo pieno, kad būtų galima išsiaiškinti, kas yra nevalyvas pieno tiekėjas. Kad nekiltų skundų, rekomenduojama kaimynams, giminėms, kurie vienas kitu pasitiki, susitarti, pilti didesnę pieno kiekį į vieną talpą. Toks pienas irgi reguliariai būtų vertinamas, jei jo kokybė gera, žmonės gautų aukštesnę kainą.

Parengta pagal "Lietuvos aidą"

KAD NEPAVĖLUOTUME

Lietuvai pradėjus gyventi pagal Vidurio Europos laiką, pasikeitė daugelio įstaigų, įmonių darbo valandos. Pakito ir maršrutinių autobusų eismo grafikai.

"Pragiedruliai" skaitytojams pageidaujant, spausdiname Rokiškio autobusų stoties priemiestinių ir tarp miestinių autobusų eismo grafikus.

1 AIKŠTELĖ ŽIOBIŠKIO KRYPTIS

Pandėlys per Konstantinavą, Panemunį - 5.30 P. Pe.
14.30 P. Pe.
Panemunis per Konstantinavą - 5.30 A. T. K. Š. 14.30 A. T. K. Š.
18.30 S.
Sodai (nuo 05.01 iki 10.01) - 9.00 11.30 16.20 17.45
20.00

2 AIKŠTELĖ PANDĖLIO KRYPTIS

Vilnius per Pandėlį, Kupiškį, Uteną - 4.00
Šiauliai per Pandėlį, Panevėžį - 6.25
Panevėžys per Pandėlį, Kupiškį - 16.45
Šiauliai per Biržus, Pasvalį - 17.25
Šiauliai per Pandėlį, Panevėžį - 15.15
Panevėžys per Biržus, Vabalninką - 11.50

3 AIKŠTELĖ PANDĖLIO KRYPTIS

Panevėžys per Biržus, Pasvalį - 13.50
Klaipėda per Biržus, Šiaulius - 10.05 Pe. Š. S.
Šiauliai per Biržus - 10.05 P. A. T. K.

4 AIKŠTELĖ KUPIŠKIO KRYPTIS

Jurkupiai - 5.50 K. Š.
Augustinava - 17.10 Pe.
Salos per Panemunėlį - 10.55 K. Š.
Panemunėlio gel. st. - 5.50 P. A. T. Pe.
Panevėžys per Kupiškį - 5.45 Š. 7.40 Š. 12.00
Klaipėda per Panevėžį, Palangą - 8.55

5 AIKŠTELĖ SVĖDASŲ KRYPTIS

Vilnius per Svėdasus, Uteną - 5.45 Š. 10.35 12.10 19.25 Pe. S.
Kaunas per Anykščius, Ukmergę - 5.25 Š. 8.45 10.05
11.35 Pe. S. 12.25 14.05 16.35 18.05 Pe. S.

6 AIKŠTELĖ SVĖDASŲ KRYPTIS

Gučiūnai - 5.15 T. Š.
Salos - 5.15 P. A. K. Pe. 13.00 P. A. Pe.

7 AIKŠTELĖ JŪŽINTŲ KRYPTIS

Jūžintai - 6.20 Š. S. 10.55 14.55
Vilnius per Jūžintus - 12.40 Pe. S.

8 AIKŠTELĖ KRIAUNŲ KRYPTIS

Bajorai per Bagdoniškį, Margėnus - 5.00 P. K. Š.
Kriaunos per Bagdoniškį, Margėnus - 17.20 K.
Kriaunos per Bagdoniškį, Dagilius, Margėnus - 12.00 K.
Kriaunos per Bagdoniškį - 5.40 A. 12.00 P. A. Pe. Š. S.
17.20 Pe.
Kriaunos per Dagilius - 5.20 Š.

9 AIKŠTELĖ OBELIŲ KRYPTIS

Daugpilis - 7.10
Vilnius per Dusetas - 4.05 8.00 9.15 Pe. Š. S. 12.50
15.10 18.25
Ilukstė - 12.40 A. K. Pe. S.
Zarasai - Klaipėda - 18.30

10 AIKŠTELĖ OBELIŲ KRYPTIS

Aleksandravėlė - 6.00 13.50
Obeliai - 10.00 Š.

11 AIKŠTELĖ SKEMŲ KRYPTIS

Skemų internatas - 6.35 P. A. T. K. Pe. 14.40 P. A. T. K. Pe.

12 AIKŠTELĖ LUKŠTŲ KRYPTIS

Raupiai per Lukštus - 11.40 A. K.
Juodupė per Lukštus - 9.00 A. K. 11.40 Š.
Obeliai per Lukštus, Kairėlius - 6.05 Š. 13.30

13 AIKŠTELĖ JUODUPĖS KRYPTIS

Čedasai - 4.40 A. K. Š. 10.30 A. K. Š. S.
Didsodė - 5.20 P. T. Pe. 10.30 P. T. Pe.
Alksniai - 5.20 11.30 Š. S. 12.30 Š. S. 16.30 Pe. S.
Onuškis - 16.30 P. A. T. K. Š.
Juodupė - 9.00 P. T. Pe. 9.30 Š. 19.40
Juodupė per Lukštus - 9.00 A. K.
Raupiai - 6.05 Š. 14.45
Bajorai - 9.00 Š.

14 AIKŠTELĖ ČEDASŲ KRYPTIS

Suvainiškis per Čedasus - 5.00 Š.
Suvainiškis per Čedasus - 17.25 A. T. Pe. S.
Čedasai - 17.25 P. K. Š.
Suvainiškis per Žiobiškį, Čedasus - 11.00 P. S.
Čedasai per Žiobiškį - 11.00 A. T. Pe.
Suvainiškis per Žiobiškį, Daličius - 11.00 K. Š.

P. – pirmadienis

A. – antradienis

T. – trečiadienis

K. – ketvirtadienis

Pe. – penktadienis

Š. – šeštadienis

S. – sekmadienis

Š. – sekmadieniai autobusas nevyksta

Š. S. – šeštadieniai ir sekmadieniai autobusas nevyksta

PROVINCIIJA, BET GERAJA PRASME

Neseniai per Lietuvos televiziją rodyta žurnalistės Jūratės Baužytės laida "Mūsų miesteliai" apie Obelius bei jo apylinkes sukėlė nemažą šios seniūnijos gyventojų susidomėjimą.

Galbūt tai lėmė, kad šios laidos konsultantė buvo iš Vizdevų kaimo kilusi, jau daug metų Vilniuje gyvenanti ir Lietuvos radijuje ruošianti "Sveikatos" laidą Laima Jakutytė - Matviekienė.

Obeliuose sutiktas jaunimas sako, kad juos įžeidžia, kai pavadina "miestelio" gyventojais. Juk Obeliai turi miesto teises, herbą. Jame šiuo metu apie 1800 gyventojų. Kažkada Obeliai buvo net rajono centras, tikimasi, kad ir vėl taps valsties širdimi.

Seniūnijoje dabar gyvena beveik 5 tūkstančiai gyventojų. Jai priklauso Aleksandravėlė, Gediškiai, Antanašė, Pakriaičiai. Yra daug mirusių kaimų, kurių pavadinimai išliko tik žemėlapyje ir iš ten kilusių žmonių atmintyje.

Seniūnijos inspektorė darbui su visuomene Aldona Žekienė papasakojo, kad obeliečiai nėra apsnūdę. Pernai jaunimo bendrijos "Sėlos Romuva" iniciatyva paruoštas Obelių sutvarkymo planas sulaukė Amerikos - Baltijos fondo dėmesio bei finansinės paramos. Belieka jį įgyvendinti, ir pagražės Kriaunos upės, Obelių ežero bei kitos poilsio zonos. Šiuo metu tvarkomas parkas. Žinoma, tam reikės nemažai lėšų. Kai ką bus stengiamasi sutvarkyti ir visuomeninių talkų metu. Visiems darbams efektyviai bus panaudota Darbo biržos parama.

Obeliai turėtų būti patrauklūs turistams, poilsiautojams. O tai vietos gyventojams - papildomas uždarbis. Juk užsieniečiai svečiui moka parodyti net mažiausią istorinę ar gamtos smulkmeną.

Obeliečiai iš tiesų turi ką parodyti atvykusiam. Netrukus Vytauto gatvėje duris atvers istorijos muziejus, meninio lavinimo centre organizuojamos parodos, aktyviai veikia saviveiklos kolektyvai. Vien ko vertas dainuojamosios poezijos ansamblis, vadovaujamas Irenos Tervydicienės!

Meninio lavinimo centrui nežada nusileisti parapijos namai, turintys ne-

Seniūnui Audriui Kondrotui rūpesčių užtenka nuo ryto iki vakaro.

blogas patalpas, kuriose dažnai skamba kaimo kapelos muzika, vyrų ir moterų ansamblių dainos. Suprantama, šiuo metu obeliečiai, kaip tikri katalikai, susikaupę velykiniam Kristaus Prikėlimui.

STENGIASI GYVENTI KRIKŠČIONIŠKAI

Sutikti obeliečiai džiaugėsi klebono Virgilijaus Garšvos veikla. Šviesiomis pavasario spalvomis atnaujinta ir beveik iš griuvėsių prikelta klebonija, prie kurios tą dieną dar triūsė keletas darbininkų. Vyrai pasidžiaugė, kad jiems malonu dirbti, kad vėliau galės matyti gražius savo darbo rezultatus.

Obeliuose ypač aktyvūs krikščionys demokratai, vadovaujami rajono tarybos narės Irenos Saikalienės, veikli atcietininkų kuopa, kurios siela ir vadovė pedagogė Diana Kančienė.

Jų darbo rezultatai iš tiesų jaučiami seniūnijos gyvenime.

Štai neseniai Dumblys kaime po gaisro viena šeima liko beveik be nieko. Žuvo jų mažametis sūnus... Tiek seniūnija, tiek Obelių žemės ūkio bendrovė, klebonas V. Garšva, parapijiečiai stengėsi padėti ir padeda šiai šeimai.

Dėkingos ir dvi garbingo amžiaus

senutės, šiuo metu gyvenančios klebonijai priklausančiame pastate. Šį sąrašą būtų galima pratęsti, nes obeliečiai nėra abejingi likimo ar nelaimės nuskriaustiems žmonėms.

ŠVIESI TAMSIOJ VAIKYSTĖS SALA

Obelių vaikų globos namuose gyvena daugiau kaip 110 auklėtinių, pusė jų iš mūsų rajono asocialių šeimų. Vien ikimokyklinio amžiaus vaikučių daugiau kaip dvidešimt. Jiems reikalinga ypatinga globa ir priežiūra.

Jauniausiajai, Medai, gegužės mėnesį sukaks 2 metukai. Ją buvo rengiamasi išvežti į Panevėžio kūdikių namus. Bet kaip atskirsi nuo broliuko ir sesutės? Todėl pedagogų rūpesčiu jie visi trys dabar Obeliuose, nors motina gyvena Pandėlio seniūnijoje.

Aštuonmetis Ramūnas sakė, kad čia jam gyventi gera, kad skaniai ir sočiai pavalgo, turi draugų, rūpinasi už save mažesnėmis sesutėmis. Tačiau kartais labai pasiilgsta mamos...

Vyresnieji auklėtiniai lanko Obelių vidurinę mokyklą. Pedagogai teigė, jog vaikai tokiu būdu geriau integruojasi į gyvenimą, nėra atskirti nuo visuomenės. Kaip ir visur, problemų čia taip pat pasitaiko, tačiau jas stengiamasi išspręsti.

Daug auklėtinių turi nuolatinį globėjų. Obeliuose gyvenantys Alfonsas ir Lionginas Pupeliai, auklėtoja Jantina Pivoriūnienė didžiuojasi, kad jų buvęs auklėtinis Eugenijus Troickis, baigęs kunigų seminariją, šiais metais įšventintas į kunigus.

Vaikų globos namų direktorius Romas Kundelis pasidžiaugė, kad juos remia įvairios organizacijos ir asmenys.

Ir pedagogai, ir vaikai prisimena akimirksnį, kai pas juos lankėsi dabartinis Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma.

Direktorius prašė nuoširdžiai padėkoti neseniai Rokiškyje organizuotos labdaros iniciatoriams, šio miesto gyventojams. Jų surinkti drabužiai buvę net geresni už importinius.

Valstybė vaikams išlaikyti skiria nemažai lėšų. Auklėtiniai materialiai nėra nuskriausti, tačiau svečiai, jų dėme

Nukelta į 7 psl.

Atkelta iš 6 psl.

sys šiuose namuose visada laukiami.

Artėja šv. Velykos, Atvelykis. Auklėtiniai labai nudžiugtę iš tetų ir dėdžių gavę margučių, vaisių ar kitų šventinių dovanėlių (jeigu turite kokių kitų sumanymų, galite paskambinti į vaikų globos namus telefonu 58852).

DVI ĮMONĖS ANT VIENOS KALVOS

Akeinės bendrovės "Vilniaus degtinė" Obelių spirito varykla – seniausia įmonė mieste, pernai atšventusi 90 metų jubiliejų.

Šiuo metu varykloje dirba apie 70 žmonių.

Direktorius Povilas Kubilius pasidžiaugė meistre Elvyra Čirpuviene, laboratorijos vedėja Zofija Pačbutiene, pamainos kontrolieriumi Povilu Petrausku, kitais darbuotojais ir sąžiningais darbuotojais.

Varykloje sumontuota naujų įrengimų, kurie padeda gerinti produkcijos kokybę, taupiau naudoti garą, elektrą.

Didėjant spirito paklausai, bus didinama ir gamyba. O tai leis iš žemdirbių daugiau supirkti rugių, kviečių ir kvietrugių.

Šalia spirito varyklos išaugę dideli AB "Obelių aliejus" korpusai. Joje šiuo metu dirba apie 100 žmonių, daugiausia Obelių gyventojai.

1997 metų pavasarį vykusioje tarp-

tautinėje specializuotoje žemės ūkio, maisto ir įpakavimo pramonės parodoje "AgroBalt - 97" bendrovės rapso aliejus pelnė aukso medalį.

Nors pirkėjai gerai vertina obeliečių produkciją, ją noriai perka, tačiau Lietuvos rinka jau beveik užpildyta. Rapso aliejaus gamintojus neramina tai, kad į Lietuvą dažnai net kontrabandinis būdu atkeliauja nekokybiškas ir neaiškios kilmės aliejus. Jis kiek pigesnis, tačiau, vartodami surogatą, ar nepakenksime savo sveikatai? Vėliau gydymas gali brangiai kainuoti. O pirkdami savo produkciją, padėsime ne tik "Obelių aliejaus" gamintojams, bet ir Lietuvos ūkininkams, bendrovėms, auginančioms rapsą.

SENIŪNIJOS RŪPESČIAI

Vienas didžiausių Obelių seniūnijos rūpesčių – butų ūkis. Jam priklauso daugiau kaip 10 tūkst. kvadratinų metrų šildomo ploto. Tai beveik 190 gyventojų butai, vaikų darželis, dar keli kiti pastatai. Jų priežiūrai ir aptar-

Spirito varyklos direktoriaus Povilo Kubiliaus pagrindinis darbo įrankis - telefonas.

navimui samdo 19 žmonių.

Vien Obelių mieste seniūnijai priklauso 3 katilinės. Jos neekonomiškos, nes statytos dar tada, kai apie taupumą nebuvo galvojama. Rekonstrukcijai reikia daug lėšų, stanga ir gerų specialistų. Seniūnas Audrius Kondrotas sakė, kad ir dabar į darbą priimtų gerą santechniką, suvirintoją, mokėtų atlyginimą. Tačiau surasti tokį žmogų nėra lengva. Seniūnas pasidžiaugė, kad baigiami remontuoti Aleksandravėlės kultūros namai. Juose įsikurs biblioteka, muziejus, žmonėms bus kur po darbų ar šventadieniais susirinkti.

Obeliuose remontuojama pirtis. Seniūnija žino, kad ji bus nuostolinga, bet reikalinga.

Galvojama prie seniūnijos įkurti nedidelį agroservisą. Juk žmonėms reikia susipjauti ir susivežti malkas, įdirbti žemę, nusipjauti javus ar šieną. Seniūnas turi sumanymų, kaip šią problemą išspręsti. Galvojama tam pasitelkti partnerius ir pažįstamus iš užsienio.

Bet, kaip sakė seniūnijos darbuotojai, visko per vieną dieną nepadarysi.

Nuo seno obeliečiai – savo krašto patriotai. Jie didžiuojasi sumaniais, darbščiais žmonėmis, mato ir negeroves, trūkumus. Tačiau yra nepatenkinti, kai juos bando dirbtinai sukiršinti ar net apkaltinti nebūtomis nuodėmėmis. Sutikti gatvėje, parduotuvėse sakė, kad turi neblogą valdžią. Bent jau daug geresnę nei Vilniuje.

Ernestas Čizinauskas

Ksaverio Bagdono nuotraukos

Prie bendro stalo mažieji vaikų globos namų auklėtiniai.

NEPRIKLAUSOMYBĖS AIKŠTĖ

Tris dešimtmečius Lietuvos architektai galando kirvius Rokiškio senamiesčio miškui iškirsti. Ir pagaliau ši pavasarį pamatėme, kaip virsta beržai, eglės, liepos, prie kurių buvome taip pripratę. Kiekvienas aikštės medelis mums buvo pažįstamas ir mielas. Gaila, labai gaila virstančių medžių.

Tačiau urbanistams dar labiau gaila unikalios Rokiškio senamiesčio aikštės, kurios grožį ir savitumą slėpė nelabai vertinga ir tvarkinga augalija.

Dėl Nepriklausomybės aikštės me-

džių iškirtimo nereikėtų kaltinti miesto ar rajono valdžios. Tai sprendė specialistai, norintys Rokiškyje matyti unikalų urbanistikos paminklą, mūsų bočių palikimą. Tik gaila, kad jų argumentai nebuvo pateikti svarstyti visuomenei, turinčiai savo nuomonę, kurią, žiūrėdami į aikštėje likusius kelmus, išreiškė trys rokiškėnai ir miesto viešnia.

Jurgis JURKONIS, statybininkas:

- Prisimenu, kaip 1959 metais prie Rokiškio ežero sodinau ažuoliukus. Dabar juos galiu parodyti net savo proanūkiams.

Vėliau, kai dirbau Darbų vykdytojo bare, man ne kartą teko remontuoti šaligatvius, organizuoti poilsio suolų gamybą.

O dabar valdžia pasielgė barbariškai. Nupjovus medžius, pamatėme, kokie baisūs namų fasadai, lopyti neužlopyti stogai.

Kiek čia bus dulkių, dar sunku pasakyti, tačiau, kad taip bus, beveik ne-

abejoju.

Parašykit, kad taip galvoja ir mano žmona Elvyra. Ji net pasijuokė, kad aikštėje miesto jubiliejui gal kokią bunkerį statys.

Sigutė KUNIGĖLIENĖ, pandėlietė:

- Turime ir mes Pandėlyje parką. Pavasarį mokiniai sugrėbsto lapus, miestelėnai apgenėja šakas. Gaisrininkai mėgsta net varnas išbaityti.

Rokiškyje aš viešnia, todėl garsiai

Valė SLAPŠINSKIENĖ, pensininkė:

Man teko šioje aikštėje sodinti medžius. Jaunimas labai mielai ėjo į talpas. Prisimenu, kai šios aikštės pakraščiai dar buvo grįsti akmenimis, turiu tų laikų nuotraukų. Tai jaudinantys jaunystės prisiminimai.

Vėliau, matyt, kažkam prireikė tų tašytų grindinio akmenų. Juos išsive-

žiojo namų, sodų namelių pamatams, net paminklams kapinėse. Nenoriu minėti Rokiškyje gerai žinomo žmogaus, tačiau jo motinos kapas įrėmintas būtent tais akmenimis.

O dabar gal kam prireikė medžių? Nesuprantu, kokie kietasirdžiai davė sutikimą juos sunaikinti.

Kai Algirdo gatvėje reikėjo nupjauti jau sutrunijusį gluosnį, kelis kartus ėjome į rajono aplinkos apsaugos agentūrą leidimo. Ir tada vietoj nupjautojo pasodinome kitą medelį.

Nenoriu jokio miesto jubiliejaus, jei taip elgiamasi su medžiais.

savo nuomonės nenorėčiau sakyti. O patys rokiškėnai apie tai turėjo iš anksto kalbėti, tartis. Dabar, kas jau padaryta, nebeištaisysi. Gal jie už mus ir gudresni, bet medžių gaila.

Nesuprantu, kaip tokį medžių naikinimą paaiškinti savo vaikams. Juk dar mokykloje mus mokė mylėti ir saugoti kiekvieną medelį.

Kalbėjosi Ernestas Čižinauskas
Fotografavo Ksaveras Bagdonas

NE AŠ PLAKU - VERBA PLAKA

Verbų Sekmadienį, likus savaitei iki Velykų, su bundančiu pavasariu atgyja visa Lietuva. Tą dieną žmonės į bažnyčią eina pašventinti verbas.

Ką simbolizuoja anksti pavasarį prabundančių medžių ir krūmų šakelės? Kai kurie augalai, kaip žilvitis, ėglis (kadagys), beržas turi magišką galią atgaivinti apmirusią žemę, suteikti jai vaisingumo jėgos, o žmonėms - sveikatos, laimės, džiaugsmo. Vėliau tai buvo sutapatinama su Kristaus įžengimu į Jeruzalę: "Žmonės pasiėmė palmių šakų ir išėjo jo pasitikti garsiai šaukdam: Osana! Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu - Izraelio karaliui!". Lotynų ir daugelyje kitų kalbų ši diena vadinama Palmių diena. Tam įvykiui atminti ir imta šventinti verbas.

Šventės ženklas - pati verba - gyvybės medis. Verba vadinamas ėglis (kadagys). Jo šakelę, dar pridėjus žilvičio, neša į bažnyčią. Verbos medis laikytas šventu. Tai liudija ir liaudies papročiai.

Verbą šventei žmonės ruošdavo iš vakaro. Pasirinkdavo vieną kitą ėglio šakelę, prie jos pridėdavo žilvičio ar karklo kelis stiebelius su pumpurais ("kačiukais"), keletą šakelių žaliuojančių bruknių, kad puošniau atrodytų. Seniau mergaitės nepatingėdavo verbas papuošti iš popieriaus padarytomis gėlėmis, įvairiais blizgučiais, margais kaspinėliais ir džiovintų darželio ar lauko gėlių žiedeliais.

Savo puošnumu ir įvairumu išsiskiria dirbtinės verbos, dar vadinamos Vilniaus verbomis. Tai ant lazdelės suderinti spalvingi sausi augalai.

Visos verbos - natūralios ir išgrąžintos, dirbtinės, verbų šventei "pražydytos", buvo siejamos su plukimo, vandens ir ugnies apeigomis. Anot profesorės Marijos Gimbu-

davo, buvo išjuokiamas. Plakant šitaip sakoma: "Verba plaka, verba plaka, ne aš plaku. Po savaitės Velykos. Ar žadi margučių?"; "Verba plaka, verba plaka, paganyk telyčių, nepamėsk trinyčių". Mūsų amžiaus viduryje plakimas tapo vaikų užsiėmimu. Už tai vaikai gaudavo margučių. Jaunimas imdavo plaktis tuoj po pamaldų, čia pat šventoriuje ar pakeliui į namus. Tikėjo, kad tai padės išlikti jauniems ir sveikiems. Grįžę anksčiau iš bažnyčios ieškodavo miegalių ir radę juos nuplakedavo. Tikėjo, kad pašventinta verba išvaro ligas.

Šventas verbas žmonės laikydavo visus metus - tikėjo jų saugojančia galia.

Verba smilkydavo kambarius, kad netrenktų perkūnas, vištos ar žasies sudėtus perėti kiaušinius, kad vanagas nenuneštų viščiukų ar žasiukų, išgenamus gyvulius arba suplodavo jiems šventintą verba. Verbų žolelėmis aprūkydavo vaikus, kad šie neišsigastų.

Keičiasi laikai, keičiasi papročiai. Vargu ar daugelis mūsų šiandien pa-

sakytų, kodėl šventinti nešamas ėglis ar žilvitis, nedaugelis bežino ir tikrąją plakimo prasmę, Verbų Sekmadienio - Kristaus įžengimo į Jeruzalę - istoriją. Svarbiausia - nepamiršti to, ką mūsų proseneliai, tėvai perdavė iš kartos į kartą. Ką radome ir ką paliksime.

Parengė Salvinija Kalpokaitė
Edvardo Kvedarausko piešinys

tiesės, -
tai ginklai prieš blogį.

Plakama Verbų sekmadienio rytą. Pasak tautosakininko J. Balio, seniausias paprotys plakti verba buvo linkint gyvasties, sveikatos ir grožio, vėlesnis - gynimasis nuo piktosios dvasios. Plakama pagal taisykles: niekuomet nebūdavo plakamas jau atsikėlęs, stovintis, o tik gulintis: kas paplaktas nesikel-

Kas gražu, atsilieps, kas teisinga, nemirs, nors vandenim
kalnais apklotum.

Vaižgantas

Rokiškio PRA- GIEDRULIAI

Nepriklausomas rokiškėnų savaitraštis

1998 m. balandžio 3 d. penktadienis. Nr. 8. kaina 1 Lt.

Rokiškio VB
Bibliografijos, informacijos
ir kraštotyros skyrius

MALTIEČIAI VĖL ROKIŠKYJE

Jau trečią kartą (nuo rugpjūčio mėne-
sio) į Rokiškį su labdara atvyko Maltos or-
dino atstovai iš Bavarijos krašto Estenfel-
do miesto. Rokiškyje apsilankė 11 maltie-
čių. Jie čia viešėjo tris dienas, kol patys iš-
dalijo labdarą. Svečiai labdarą vežiojo po
įvairias įstaigas, seniūnijas, buvo užsukę į
keletą šeimų.

Pirmąją dieną maltiečiai pabuvojo J. Tu-
mo - Vaižganto mokykloje ir padovanojo
įvairių daiktų: spausdinimo mašinėlių, šal-
dytuvą, elektrinę viryklę, patalynės bendra-
bučiui. Mokyklos direktorius E. Vilimas sa-
kė, kad mokykla galės įgyvendinti savo seną

svajonę – mokyti raštyvedybos.

J. Tūbelio vidurinė džiaugiasi trimis do-
vanotais kompiuteriais ir rašomosiomis ma-
šinėlėmis.

Darželiams svečiai padovanojo žaislų.

Rokiškio bažnyčiai paaudota daug maisto
produktų, Obelių, Pandėlio ir Rokiškio
ligoninėms 24 funkcinės lovos su spintelė-
mis.

Maltiečiai lankėsi ir šeimose. Pandėlio
seniūnijoje apsilankė I. Baronienės daugia-
vaikė šeima. Maltiečiams dėkinga Liau-
danskų šeima iš Obelių seniūnijos, patyrusi
gaisrą ir netektį, įsikūrimui gavusi daug bui-
ties reikmenų, drabužių, maisto produktų.

Daug labdaros palikta seniūnijose. So-
cialiniai darbuotojai labdarą išdalins šei-
moms.

Dar viena džiugi žinia - apie 15 mūsų ra-
jono moksleivių šių metų rudenį viešės Vo-
kietijoje maltiečių šeimose, o vokiečių
moksleiviai tuo pačiu metu apsilankys Ro-
kiškyje.

Virginija Kliaugienė

DĖL "PRAGIEDRULIŲ" TAURĖS VARŽYSIS PLAUKIKAI

Balandžio 5 d. 10 val. Juodupės plauki-
mo baseine vyks savaitraščio "Rokiškio pra-
giedruliai" taurės plaukimo varžybos, skir-
tos Pasaulinei sveikatos dienai. Dėl taurės
rungtyniaus bendrojo lavinimo mokyklų ko-
mandos. Moksleiviai varžysis 50 ir 100 m
distancijose laisvu stiliumi ir nugara.

Komanda nugalėjo bus apdovanota
"Rokiškio pragiedrulių" taure ir diplomu.
Prizininkės gaus diplomas. Asmeninės do-
vanėlės ir diplomai bus įteikti ir atskirų
rungčių nugalėtojams.

Rokiškėnus į Juodupę nuveš autobusas,
kuris 9 val. lauks prie Teatro rūmų.

Beje, Juodupės plaukikai neseniai gerai
pasirodė Lietuvos moksleivių sporto žaidy-
nėse Kaune. Komandinėje įskaitoje jie už-
ėmė 8 vietą. Trenerio Antano Gričiaus auk-
lėtiniai Mindaugas Gričius ir Darius Grin-
čiūnas, plaukdam 50 m laisvu stiliumi, fi-
nišavo atitinkamai septintas ir tryliktas. Dvi-
gubai ilgesniame nuotolyje Darius buvo vie-
nuoliktas, o Mindaugas dvyliktas.

"R. P." inform.

NUO KOKIOS LIGOS MIRĖ
LIETUVOS VALSTYBINIS KO-
MERCINIS BANKAS? 2 psl.

OBELIEČIAI 6-7 psl.
NORI GYVENTI
KRIKŠČIONIŠKAI

KAIP NEPAVĖLUOTI
I AUTOBUSĄ? 5 psl.

Skaitytojams pageidaujant - au-
tobusų eismo grafikas

4 psl. NAUJAS PIENO
STANDARTAS.
Ko jis pareikalaus iš žemdirbio?

"PRAGIEDRULIUS"

jau galima užsiprenumeruoti.

Prenumeratos kaina 1 mėnesiui
- 5 litai. Visam ketvirčiui - 15.

Visuose rajono pašto skyriuose
ir redakcijoje prenumerata priima-
ma be apribojimų nuo bet kurios sa-
vaitės.

Redakcija